



ความหลากหลายของพันธุ์พืชในพื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้า

จากรายงานฉบับสมบูรณ์โครงการสำรวจสถานภาพพื้นที่ชุ่มน้ำประเภทหนองบึงน้ำจืดของประเทศไทยส่วนที่ 2 สถานภาพของพื้นที่ชุ่มน้ำ แก่งละว้า จังหวัดขอนแก่น (สำออง และคณะ, 2552) จากรายงานการสำรวจระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้า และผลจากการศึกษาชุมชนอย่างเร่งด่วน (Participatory Rural Appraisal: PRA) โดย WWF ประเทศไทย พบความหลากหลายของชนิดพันธุ์พืชบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้าและพื้นที่ใกล้เคียง จำนวน 92 ชนิด (รายละเอียดดังตารางที่ 1)

แบ่งเป็นพันธุ์ไม้หน้า 31 ชนิด 23 วงศ์ (ดังตารางที่ 1) ชนิดพันธุ์ที่พบมาก ได้แก่ ธูปฤๅษี (*Typha angustifolia* L.) ผักบุ้ง (*Ipomoea aquatica* Forssk.) กกสามเหลี่ยม (*Actinoscirpus grossus* (L.f.) Goetgh. & D.A.Simpson) บัวหลวง (*Nelumbo nucifera* Gaertn.) ผักตบชวา (*Eichhornia crassipes* (C.Mart.) Solms) ผักแว่น (*Marsilea crenata* C.Presl) สาหร่ายหางกระรอก (*Hydrilla verticillata* Presl.) จอก (*Pistia stratiotes* L.) จอกหูหนู (*Salvinia cucullata* Roxb. ex Bory) บัวสาย (*Nymphaea lotus* L. var *pubescens* Hook.f. & Thomson) สาหร่ายข้าวเหนียว (*Utricularia aurea* Lour.) เป็นต้น

ส่วนพันธุ์ไม้ยืนต้นและอื่น ๆ พบจำนวน 61 ชนิด 29 วงศ์ (ดังตารางที่ 2) ได้แก่ ทองกวาว (*Butea monosperma* (Lam.) Taud.) สะแกนา (*Combretum quadrangulare* Kurz) กุ่มบก/ต้นก้าม (*Crateva religiosa* Forst. f.) ชีเหล็กบ้าน (*Senna siamea* (Lam.) Irwin & Barneby) ตะโกนา (*Diospyros rhodocalyx* Kurz) กระโดนน้ำ (*Barringtonia acutangula* (L.) Gaertn.) ตะแบกนา (*Lagerstroemia floribunda* Jack) หว้า (*Syzygium cumini* (L.) Skeels) มะขามเทศ (*Pithecellobium dulce* (Roxb.) Benth.) กระถิน (*Leucaena leucocephala* de Wit) เป็นต้น

ตารางที่ 1 รายชื่อพันธุ์ไม้น้ำที่พบบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้า

ลำดับที่	ชื่อพื้นเมือง	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
1	ตาลปัตรฤๅษี ผักก้านทอง ผักพาย	Yellow burhead	<i>Limnocharis flava</i> (L.) Buchenau	Alismataceae
2	บัวบก ผักหนอก	asiatic pennywort	<i>Centella asiatica</i> (L.) Urb.	Apiaceae
3	บอน บอนเขียว บอนจินดำ บอนท่า บอนน้ำ	wild taro	<i>Colocasia esculenta</i> (L.) Schott	Araceae
4	จอก	Water lettuce	<i>Pistia stratiotes</i> L.	Araceae
5	จุมูกปลาไหล		<i>Oxystelma esculentum</i> (L.) R.Br.	Asclepiadaceae
6	สาบแร้งสาบกา	tropic ageratum	<i>Ageratum conyzoides</i> L.	Asteraceae
7	ผักกูด ผักกูดวงช้าง	swamp fern, golden boston fern	<i>Diplazium esculentum</i> (Retz.) Sw.	Athyriaceae
8	สาหร่ายพวงขะโด	Hornwort, coontail, common coontail	<i>Ceratophyllum demersum</i> L.	Caratophyllaceae
9	ผักบุ้ง	swamp morning glory, water morning glory	<i>Ipomoea aquatica</i> Forssk.	Convolvulaceae
10	กกสามเหลี่ยม	greater club rush, bulrush	<i>Actinocarpus grossus</i> (L.f.) Goetgh. & D.A.Simpson	Cyperraceae
11	กกกลม กกสามเหลี่ยม กกจันทบุรี	bog bulrush	<i>Cyperus corymbosus</i> Rottb.	Cyperraceae
12	กกขนาก	Small flower umbrella plant	<i>Cyperus difformis</i> L.	Cyperraceae
13	กกทราย หญ้ารังกาขาว	umbrella sedge, Rice flatsedge	<i>Cyperus iria</i> L.	Cyperraceae
14	แห้วหมู	nutgrass	<i>Cyperus rotundus</i> L.	Cyperraceae
15	มันแซง		<i>Dioscorea pseudo-tomentosa</i> Prain & Burk.)	Dioscoreaceae
16	สาหร่ายหางกระรอก	Hydrilla, florida elodia	<i>Hydrilla verticillata</i> (L.f.) Royle.	Hydrocharitaceae
17	สาหร่ายข้าวเหนียว	leafy bladderwort	<i>Utricularia aurea</i> Lour.	Lentibulariaceae
18	ผักแว่น	water clover, clover fern	<i>Marsilea crenata</i> C.Presl	Marsileaceae
19	ผักตับเต่า	-	<i>Nymphoides cristatum</i> (Roxb.) Kuntze	Menyanthaceae
20	ไมยราบต้น ไมยราบยักษ์ ไมยราบน้ำ	giant mimosa	<i>Mimosa pigra</i> L.	Mimosaceae
21	บัวหลวง	lotus	<i>Nelumbo nucifera</i> Gaertn.	Nelumbonaceae
22	บัวเผื่อน บัวผัน	water lily	<i>Nymphaea nouchali</i> Burm.f.	Nymphaeaceae

ลำดับที่	ชื่อพื้นเมือง	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
23	บัวสาย บัวกินสาย	water lily	<i>Nymphaea lotus</i> L. var. <i>pubescens</i> Hook.f. & Thomson	Nymphaeaceae
24	แพงพวยน้ำ	creeping water primrose	<i>Ludwigia adscendens</i> (L.) H.Hara	Onagraceae
25	หญ้าแพรก	wire grass,lawn grass	<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.	Poaceae
26	หญ้าคา	cogon grass,spear grass	<i>Imperata cylindrica</i> (L.) P.Beauv.	Poaceae
27	ผักตบชวา ผักปอง สวะ	water hyacinth	<i>Eichhornia crassipes</i> (C.Mart.) Solms	Pontederiaceae
28	ผักตบไทย	monochoria	<i>Monochoria hastata</i> (L.) Solms	Pontederiaceae
29	จอกหูหนู	floating mass	<i>Salvinia cucullata</i> Roxb. Ex Bory	Salviniaceae
30	ธูปฤๅษี	Narrow leaved cattail	<i>Typha angustifolia</i> L.	Typhaceae
31	เตา		<i>Spirogyra</i> sp.	Zygnemataceae

ตารางที่ 2 รายชื่อพันธุ์ไม้ยืนต้นและพันธุ์ไม้อื่น ๆ ที่พบบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้าและพื้นที่ใกล้เคียง

ลำดับที่	ชื่อพื้นเมือง	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์
1	มะกอกป่า		<i>Spondias pinnata</i> (L.f.) Kurz.	Anacardiaceae
2	กอกกัน		<i>Lannea coromandelica</i> (Houtt.) Merr.	Anacardiaceae
3	สัดบรรณ ตีนเป็ด	Blackboard Tree	<i>Alstonia scholaris</i> R. Br.	Apocynaceae
4	โมกมัน	Darabela	<i>Wrightia tomentosa</i> Roem. & Schult.	Apocynaceae
5	ต้นแจ้		<i>Maerua siamensis</i> (Kurz) Pax.	Asclepiadaceae
6	สาบเสือ	Siam Weed	<i>Eupatorium odoratum</i> [1] L.	Asterraceae
7	จิวบ้าน	Cotton Tree	<i>Bombax ceiba</i> Linn	Bombacaceae
8	มะกอกเกลื่อน		<i>Canarium subulatum</i> Guill.	Burseraceae
9	มะค่าโมง		<i>Afzelia xylocarpa</i> Craib	Caesalpiniaceae
10	มะค่าแต้		<i>Sindora siamensis</i> Teijsm.ex Miq.	Caesalpiniaceae
11	ราชพฤกษ์ คุน	Golden Shower	<i>Cassia fistula</i> Linn.	Caesalpiniaceae
12	หางนกยูงฝรั่ง	Flame Tree	<i>Delonix regia</i> Raf.	Caesalpiniaceae
13	ซีเหล็กบ้าน	Thai Copper Pld, Yellow Cassia	<i>Senna siamea</i> (Lam.) Irwin & Barneby	Caesalpiniaceae
14	มะขาม	Tamarind	<i>Tamarindus indica</i> Linn.	Caesalpiniaceae
15	กุ่มน้ำ		<i>Crateva magna</i> (Lour.) DC.	Capparaceae
16	กุ่มบก ต้นกำม		<i>Crateva religiosa</i> Forst. f.	Capparaceae
17	หนามแดง		<i>Maytenus diversifolia</i> (Maxim.) Ding Hou	Celastraceae
18	เบนน้ำ		<i>Combretum trifoliatum</i> Vahl	Combretaceae
19	สะแกนา		<i>Combretum quadrangulare</i> Kurz	Combretaceae
20	ยางนา		<i>Dipterocarpus alatus</i> L.	Dipterocarpaceae
21	ตะเคียนทอง		<i>Hopea odorata</i> Roxb.	Dipterocarpaceae
22	เต็ง, จิก		<i>Shorea obtusa</i> Wall.	Dipterocarpaceae
23	รัง, ฮัง		<i>Shorea siamensis</i> Miq.	Dipterocarpaceae
24	ยางเหียง, ซาด		<i>Dipterocarpus obtusifolius</i> Teijsm.ex Miq.	Dipterocarpaceae
25	ยางกราด, สะแบง		<i>Dipterocarpus intricatus</i> Dyer	Dipterocarpaceae
26	พะยอม		<i>Shorea roxbughii</i> G.Don	Dipterocarpaceae

27	ตะโกนา	Ebone	<i>Diospyros rhodocalyx</i> Kurz	Ebenaceae
28	หูลิง		<i>Hymenocardia wallichii</i> Tul.	Euphorbiaceae
29	มะขามป้อม	Malacca Tree	<i>Phyllanthus emblica</i> Linn.	Euphorbiaceae
30	ทองกวาว	Bastard Teak	<i>Butea monosperma</i> (Lam.) Taub.	Fabaceae
31	เสี้ยว		<i>Bauhinia malabarica</i> Roxb.	Fabaceae
32	ประดู่ป่า	Bermese Ebony	<i>Pterocarpus macrocarpus</i> Kurz	Fabaceae
33	ไผ่ป่า		<i>Bambusa Bambos</i> (L.X Voss	Gramineae
34	ไผ่จืด		<i>Arundinaria cilita</i>	Gramineae
35	เพ็ก		<i>Arundinaria pusilla</i>	Gramineae
36	ไม้หมี		<i>Litsea glutinosa</i> (Lour.) C.B.Rob	Lauraceae
37	กระโดนน้ำ		<i>Barringtonia acutangula</i> (L.) Gaertn.	Lecythidaceae
38	ตะแบกนา		<i>Lagerstroemia floribunda</i> Jack	Lythraceae
39	พญากษ	Labbeck Tree	<i>Albizia lebbeck</i> Benth.	Mimosaceae
40	แดง	Iron Wood	<i>Xylia xylocarpa</i> (Roxb.) Juab. Var. <i>kerii</i> (Craib & Hutch.) Nielsen	Mimosaceae
41	ถ่อน	White Siris	<i>Albizia procera</i> Benth.	Mimosaceae
42	กระถินณรงค์	Black wattle, Wattle	<i>Acacia auriculaeformis</i> A.Cunn. ex Benth.	Mimosaceae
43	กระถินเทพา		<i>Acacia mangium</i> Willd.	Mimosaceae
44	กระถิน	Lead Tree, White Popine	<i>Leucaena leucocephala</i> de Wit	Mimosaceae
45	มะขามเทศ	Madres thorn	<i>Pithecellobium dulce</i> (Roxb.) Benth.	Mimosaceae
46	จามจุรี	East Indian Walnut, Rain Tree	<i>Samanea saman</i> Merr.	Mimosaceae
47	สะเดา	Siamese neem tree	<i>Azadirachta indica</i> Juss. var. <i>siamensis</i> Valetton	Meliaceae
48	ไทร, ต้นไธ		<i>Ficus</i> sp.	Moraceae
49	ข่อย	Toothbrush Tree	<i>Streblus asper</i> Lour.	Moraceae
50	ยูคาลิปตัส	Lemon-scented Gum	<i>Eucalyptus camaldulensis</i> Dehnh.	Mytaceae
51	หว่า		<i>Syzygium cumini</i> (L.) Skeels	Mytaceae
52	ผักหวานป่า		<i>Melientha suavis</i> Pierre.	Opiliaceae
53	ตาลโตนด	Palmyra Palm	<i>Borassus flabellifer</i>	Palmae
54	ต้นกันเกรา (มันปลา)	Tembusu	<i>Fagraea fragrans</i> Roxb.	Potaliaceae

55	กระทุ่มน้ำ		<i>Mitragyna diversifolia</i> (Wall. ex G.Don) Havil	Rubiaceae
56	ยอป่า		<i>Morinda coreia</i> Ham.	Rubiaceae
57	มะสัง ต้นสัง		<i>Feroniella lucida</i> (Scheff.) Swingle	Rutaceae
58	มะหวด		<i>Lepisanthes rubiginosa</i> (Roxb.) Leenh	Sapindaceae
59	ตะคร้อ		<i>Schleichera oleosa</i> Merr.	Sapindaceae
60	พลับพลา หมากคอม		<i>Microcos paniculata</i> Linn.	Tiliaceae
61	ตะขบฝรั่ง		<i>Muntingia calabura</i> Linn.	Tiliaceae